

Zaaknummer 2010-T068 (2)

8 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies en de volgende beslissing inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende in [plaats], [land],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. S.S. van Gijn,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014 en nogmaals op 24 november 2014. Daarna zijn nog verschillende producties ontvangen ter aanvulling op het klaagschrift.

Op 2 september 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 31 maart 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is gehoord via Skype; zijn echtgenote was daarbij bij hem aanwezig. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. S.S. van Gijn.

Namens het Bisdom Haarlem-Amsterdam is verschenen [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

2. De klacht

- 2.1. Klagers relatie met aangeklaagde begon als misdienaar tijdens klagers eerste jaar op [internaat] toen hij regelmatig geroepen werd om in de crypte onder de kapel te assisteren met het opdragen van de heilige mis.

Aangeklaagde toonde interesse voor klagers lijf en liet dat vooral blijken door getinte opmerkingen en subtiele aanrakingen, soms tijdens bezoek op aangeklaagdes kamer en elke keer als men met een groepje uitging.

Aangeklaagde sprak vaak over dingen samen ondernemen met de jonge jongens, zoals varen, naar het strand gaan en zwemmen en bracht die ook ten uitvoer. Het gezamenlijk omkleden in zwembroeken was een speciale gelegenheid voor hem om zijn bewondering uit te spreken voor de jonge lichamen van de jongens.

Het was alsof aangeklaagde zich gedroeg als leeftijdsgenoot en zich in die rol thuis voelde. Dit kwam voor klager het duidelijkst naar voren op de reisjes die hij maakte met de boot van aangeklaagde. Er zijn toen door aangeklaagde foto's gemaakt van klager en de anderen. Dit is klager tweemaal overkomen.

Tijdens de zitting van de Klachtencommissie heeft klager aangegeven dat tijdens de bootreisjes door aangeklaagde foto's zijn gemaakt van hem en de anderen in zwembroek en helemaal naakt.

- 2.2. Door de gebeurtenissen is als gevolg bij klager een bepaalde fascinatie met naaktheid bijgebleven.
- 2.3. Het doel van de klachtenprocedure is erkenning van de klacht en financiële genoegdoening.

3. De inhoudelijke reactie van het Bisdom

[naam], vice-kanselier, heeft namens de Bisschop van het Bisdom Haarlem-Amsterdam de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Klager maakt een eerlijke indruk en de bisschop heeft geen twijfel dat hij de gebeurtenissen die hij beschrijft inderdaad zo beleefd heeft.

De archieven van het Bisdom Haarlem-Amsterdam bevatten betreffende aangeklaagde geen enkele informatie betreffende seksueel misbruik, wat betekent dat de bisschop de inhoud van het klaagschrift niet kan bevestigen, noch ontkennen. Hij kan slechts vaststellen dat klager een geloofwaardige indruk maakt en laat de beoordeling verder over aan de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Allereerst dient beoordeeld te worden of hetgeen klager aangeklaagde verwijt is te kwalificeren als seksueel misbruik.

Volgens klager zijn de volgende onderdelen van zijn klacht te kwalificeren als seksueel misbruik, te weten:

- a) Het door aangeklaagde tonen van interesse voor klagers lijf en dat laten blijken door getinte opmerkingen en subtiele aanrakingen.
- b) Het door aangeklaagde uitspreken van zijn bewondering voor de jonge lichamen van de jongens tijdens het gezamenlijk omkleden in zwembroeken.
- c) Het door aangeklaagde tijdens de bootreisjes maken van foto's van klager en de andere jongens in zwembroek en helemaal naakt.

Ter onderbouwing van dit standpunt is verwezen naar het advies van de Klachtencommissie in de zaak met zaaknummer 2014-W1165.

Het criterium in deze is voor de Klachtencommissie of het gaat om gedragingen die door een buitenstaander objectief gezien en redelijkerwijs kunnen worden geduid als seksueel getinte handelingen of toenaderingen.

Of sprake is van seksuele handelingen of toenaderingen, dient te worden gezien aan de hand van de sociaal-ethische norm en aan de hand van de vraag hoe een objectieve buitenstaander destijds tegen dergelijke gedragingen aankeek. De Klachtencommissie overweegt daarbij in het bijzonder dat bepaalde gedragingen mogelijk als onbetamelijk, althans ongewoon kunnen worden aangemerkt, maar dat deze handelingen daarmee nog niet als seksueel misbruik kunnen worden aangemerkt.

Of een gedraging kan worden gekwalificeerd als seksuele handeling of toenadering en daarmee strijdig met de sociaal-ethische norm is, hangt onder meer af van de omstandigheden van het geval, zoals de context en de verhoudingen tussen betrokkenen. Ook de wijze waarop en de omstandigheden waaronder een lichaamsdeel door iemand wordt aangeraakt, is daarbij relevant.

Het enkele feit dat degene die de gedraging heeft ondergaan dat als ongewenst of als seksueel (misbruik) heeft ervaren, is onvoldoende om enkel op grond van dat subjectieve gevoel tot het oordeel te komen dat er sprake is van seksueel misbruik. Dit geldt evenzeer voor de gedraging van de aangeklaagde: daarbij is niet doorslaggevend of vast komt te staan of de aangeklaagde ook de intentie had seksuele handelingen te verrichten en/of seksueel misbruik te plegen.

Hoewel de Klachtencommissie zich realiseert dat klager dit subjectief anders kan hebben ervaren, is zij van oordeel dat de onderdelen a) en b) van zijn klacht, gezien vanuit een objectieve buitenstaander, geen seksueel misbruik opleveren. Bij de hiervoor beschreven gedragingen kan wellicht gezegd worden dat er sprake was van inbreuk op de lichamelijke integriteit, maar zij kunnen naar het oordeel van de Klachtencommissie objectief niet worden geïdentificeerd als seksueel getinte en/of seksueel ontoelaatbare handelingen of toenaderingen en kunnen dus niet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

Ter onderbouwing van het standpunt van klager is verwezen naar het advies in de zaak met zaaknummer 2014-W1165. De Klachtencommissie heeft kennisgenomen van dit advies en komt tot de conclusie dat het in die zaak gaat om andersoortige gedragingen. Immers de klager in die zaak – een jongen van 15 jaar – kreeg van de aangeklaagde slaag op zijn blote billen en werd door de aangeklaagde over de knie genomen en werd vervolgens getroost waarbij de aangeklaagde zijn hand deels op het geslachtsdeel van de klager legde. Ook de omstandigheden waaronder een en ander plaatsvond verschilden in belangrijke mate.

De Klachtencommissie zal zich, gelet op het vorenstaande, wat betreft de onderdelen a) en b) niet bevoegd verklaren.

De Klachtencommissie is van oordeel dat wat betreft onderdeel c) het door aangeklaagde tijdens de bootreisjes maken van foto's van klager en de andere jongens helemaal naakt gekwalificeerd moet worden als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens wat betreft onderdeel c) het door aangeklaagde maken van naaktfoto's van klager en andere jongens, te beoordelen of zij tot een gegrond verklaring kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. De Klachtencommissie stelt vast dat zich bij de stukken het advies van de Klachtencommissie in de zaak met zaaknummer 2012-T784 (3) bevindt. Uit dit advies komt naar voren dat in die zaak eveneens sprake is van het door aangeklaagde maken van naaktfoto's van de desbetreffende klager en zijn broer. De zaak met zaaknummer 2012-T784 (3) ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde wat betreft onderdeel c), het tweemaal door aangeklaagde maken van naaktfoto's van klager en andere jongens.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.

- 4.5. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies en de beslissing

De Klachtencommissie verklaart zich niet bevoegd ten aanzien van de onderdelen a) en b) van de klacht.

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Bisdom Haarlem-Amsterdam de klacht tegen aangeklaagde gegrond te verklaren ten aanzien van onderdeel c).

Dit advies is vastgesteld op 8 mei 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies en deze beslissing is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies en deze beslissing schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies en deze beslissing binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.